

เงินบาทแข็งค่า...เพราะเศรษฐกิจไทยแข็งแกร่ง?

ฝ่ายวิจัยธุรกิจ

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

ช่วงโมเมนต์ประเด็นร้อนที่จะไม่พูดถึงคงไม่ได้คือ เงินบาทที่ล่าสุดแข็งค่าอย่างรวดเร็วจนลงมาแตะ 31 บาท ต่อดอลลาร์สหรัฐ หรือแข็งค่าที่สุดในรอบกว่า 5 ปี ส่งผลให้เงินบาทกลายเป็นหนึ่งในสกุลเงินที่แข็งค่าที่สุดในโลก หากนับตั้งแต่ต้นปี 2561 เป็นต้นมา สิ่งที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากสภาวะที่เรียกว่า “อ่อนนอก แข็งใน” โดยสภาวะอ่อนนอกที่กำลังพูดถึงก็คือ เศรษฐกิจโลกที่อ่อนแอลงจากปัจจัยเสี่ยงที่เฝ้าตัวขึ้น ทั้งสงครามการค้าที่เริ่มส่งผลกระทบต่อบรรยากาศการค้าการลงทุนโลก การชะลอการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยของ Fed หลังเศรษฐกิจอันดับ 1 ของโลกอย่างสหรัฐฯ มีแนวโน้มชะลอลง ความไม่แน่นอนทางการเมืองในหลายประเทศ อาทิ BREXIT การประกาศภาวะฉุกเฉินแห่งชาติในสหรัฐฯ จากผลพวงความขัดแย้งเรื่องงบประมาณสร้างกำแพงกันสหรัฐฯ กับเม็กซิโก เหตุการณ์ประท้วงในฝรั่งเศสและเวเนซุเอลา เป็นต้น ทำให้ล่าสุด IMF ปรับลดคาดการณ์เศรษฐกิจโลกปี 2562 เหลือขยายตัว 3.5% ต่ำสุดในรอบ 3 ปี

ขณะที่อีกด้านหนึ่งคือสภาวะแข็งใน ซึ่งในที่นี้หมายถึงเศรษฐกิจไทย การที่พูดแบบนี้อาจมีคำถามว่า เศรษฐกิจไทยแข็งแกร่งจนเป็นสาเหตุหลักให้เงินทุนไหลเข้าและเงินบาทแข็งค่าจริงหรือ ทั้งๆ ที่ผู้คนส่วนใหญ่ยังรู้สึกว่าการเงินในกระเป๋าไม่ได้เพิ่มขึ้นเท่าใดนัก ซึ่งคงไม่แปลกที่จะมีบางส่วนคิดแบบนี้ เพราะการแข็งค่าหรืออ่อนค่าของเงินบาทขึ้นอยู่กับภาคเศรษฐกิจต่างประเทศเป็นหลัก ทั้งนี้ การจะตอบคำถามข้างต้นได้อาจต้องพิจารณาจากสาเหตุที่ทำให้ราคาของเงินบาทเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง นั่นก็คืออุปสงค์หรือความต้องการเงินบาท ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

- **อุปสงค์เงินบาทแท้จริง** คือความต้องการเงินบาทที่เกิดจากกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาคเศรษฐกิจจริง ได้แก่ การแลกเปลี่ยนตราต่างประเทศของผู้ส่งออกไทย เงินที่นักลงทุนและนักท่องเที่ยวต่างชาตินำมาแลกเปลี่ยนเงินบาทเพื่อนำมาลงทุนและใช้จ่ายในไทย แม้เงินทุนไหลเข้าในส่วนนี้ช่วยให้เศรษฐกิจไทยบางภาคส่วนแข็งแกร่งขึ้น สะท้อนได้จากดุลบัญชีเดินสะพัดที่เกินดุลกว่า 7% ต่อ GDP แต่เงินส่วนนี้อาจตกไปไม่ถึงคนส่วนใหญ่ของประเทศเท่าใดนัก ทำให้บางส่วนยังรู้สึกว่าการส่งออกของไทยไม่ได้ดีนัก ซึ่งจริงๆ แล้ว ณ เวลานั้นอาจต้องใช้คำว่า **เศรษฐกิจไทยยืดหยุ่นมากกว่าแข็งแกร่ง** โดยเฉพาะด้านต่างประเทศที่การส่งออกสินค้าของเราแม้ถูกกระทบจากสงครามการค้าเช่นเดียวกับประเทศอื่น แต่เราก็ยังมีการท่องเที่ยวและการลงทุนจากต่างประเทศที่ขยายตัวโดดเด่นเข้ามาช่วยประคับประคองได้ดี

- **อุปสงค์เงินบาทเทียม** ที่เกิดจากเงินทุนที่เข้ามาเก็งกำไรในตลาดการเงิน ซึ่งเงินทุนเหล่านี้ไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาคเศรษฐกิจจริงเท่าใดนัก แต่เข้ามาหากำไรระยะสั้นหรือพักเงิน เนื่องจากเศรษฐกิจไทยมีเสถียรภาพด้านต่างประเทศที่แข็งแกร่ง สะท้อนได้จากเงินทุนสำรองระหว่างประเทศที่มีกว่า 2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ สูงเป็นอันดับ 12 ของโลก หนี้ต่างประเทศต่อ GDP ต่ำไม่ถึง 30% และอัตราเงินเฟ้อต่ำราว 1% ปัจจัยเหล่านี้ทำให้นักลงทุนในตลาดการเงินเชื่อมั่นและทำให้เงินบาทกลายเป็นแหล่งพักเงินสำคัญของภูมิภาค แม้ว่าอัตราผลตอบแทนหรืออัตราดอกเบี้ยของไทยอยู่ต่ำกว่าหลายประเทศ แต่เงินทุนเคลื่อนย้ายที่ไหลเข้ามาในลักษณะนี้อาจหวังผลในแง่การรักษามูลค่าของเงินลงทุนมากกว่าจะหาผลตอบแทนในระยะสั้น

สรุปได้ว่าเงินบาทที่แข็งค่าในช่วงที่ผ่านมา เป็นผลโดยตรงจากการที่ประเทศไทยมีกิจกรรมเศรษฐกิจ
ด้านต่างประเทศที่ยืดหยุ่นและ เป็นผลพลอยได้จากการที่เศรษฐกิจไทยมีเสถียรภาพด้านต่างประเทศ
จึงเป็นเป้าหมายของการเป็นที่ปักเงินในยามที่เศรษฐกิจโลกมีความไม่แน่นอนสูง อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าเงินบาทแข็งค่า
จะเกิดจากสาเหตุใด ถือว่าเป็นสิ่งที่ควบคุมได้ยากและคาดว่าจะยังมีแนวโน้มผันผวนตลอดทั้งปี ดังนั้น ผู้ส่งออก
ไม่ควรเก็งกำไรค่าเงินในทุกกรณี แต่ควรหันมาใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยงให้มากขึ้น ขณะเดียวกันก็ควรใช้ประโยชน์
จากเงินบาทแข็งค่าในการนำเข้า หรือพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ของตน รวมถึงการออกไป
ลงทุนในต่างประเทศ ซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนในอนาคต

21 กุมภาพันธ์ 2562